

KORINTE

Suh Pool Ih Takkhoh Raang Arah Le Ephangjatjih

Pool ih Korin ni hoonta chaas adi Kristaan loong roidong nyia tuumaang ni chikrok thoidi dalam phansiit suh Korinte suh phangkhoh le ah raangta. Erah tokdi Korin ah mirep miraang mithih mise songtong arah Grik samnuthung angta, erah langla Akaia juukhu hakong ni Room kepiitel angta. Erah hah adi pheedoon mootkaat, nengboong nengse, neng dangjang nyia neng thooroom hejaat hejaat thoidi raangmaatta.

Mina loong ah neng hoongsong hatong ni, rookmui jengmui ni, chaas ni neng dangjang tiit, adoleh jaaro jaalah nyia kuhoon moihoon chengmui tiit, thung atak tiit, chaas phansiit tiit, Esa Chiiala lakkot tiit, nyia ngaaksaat tiit thoidi Pool ih samthun ano arah le raangta. Heh ten ni naririh ih samthun ano Ruurang Ese tiit cheng rumha ah mamah ngaakbaat ha erah noisok rumha.

Arah leedaap 13, adi minchan ah juuba heh mina loong ah raangtaan ih Rangte thaangmuh lakkot ngeh ih raangha.

Hemong Dowa Jatjih

Ephangjatjih(1:1-9)

Chaas ni pheephaak tiit(1:10—4:21)

Roomjup roomtong nyia changtom tiit(5:1—7:40)

Kristaan nyia Ranglajatte(8:1—11:1)

Chaa hasong nyia khorongngot tiit(11:2—
14:40)

Kristo nyia hanpiite ngaaksaat tiit(15:1-58)

Judia ni Kristaan loong lakkot tiit(16:1-4)

Maama hasong nyia hethoon tiit(16:5-24)

¹ Rangte tenthun jun ih Jisu liphante raang ih poon arah Pool nyia seng phono Sosthens jiin nawa-

² Korin ni songtongte Rangte chaa raangtaan, nyia Rangte esa noksong raang ih, o mina Jisu Kristo jun ih heh raangtaan ih, adoleh seng Teesu Jisu nyia neng Teesu ngeh ih noongrep ni songtongla mina loong raang:

³ Seng loong Wah Rangte nyia Teesu Jisu Kristo ih tenthet minchan nyia semroongroong raang ih romse toom tam kohan.

Kristo taang ni romse tamkot

⁴ Jisu Kristo jun ih sen suh romse tamkot raangtaan saarookwet ih nga Rangte suh lakookmi lihang. ⁵ Sen loong ah Kristo jun ih jirep adi changteng ih hoon lan, mongtham nyia jengkhaap kongkhaap ni nep ah. ⁶ Kristo titkhaap ah sendam di erah than ih jatthuk halan, ⁷ sen ih esiit taan uh romse tamkot ah lachoh tah angkan, seng Teesu Kristo dong ra bansok han jun ih ah. ⁸ Rangthoon doh uh sen loong ah rongtangtang ih thiinhan, tiimnge liidoh seng Teesu Jisu Kristo ngaakrak Rangwu doh rangdah pan naktoom ang an. ⁹ Hesah seng Teesu Jisu Kristo damdoh roongroop suh Rangte ih poon tahan loong ah ih Rangte ah ehanpi ejih.

Chaa pheephaak tiit

¹⁰ Seng Teesu Jisu Kristo chaan ih, ngaaphoh ngaano sen loong asuh, sen jaachi nah lapheephaak suh sen ih tiim li an eradoh roong jun an ngeh ih raangkoh weerum hala. Sen loong ah thungsiit doh nyia jisiit raang ih roongroop an. ¹¹ Ngaaphoh ngaano loong Klos jaatang ih saasa ih baatrum halang, sen jaachi ni rookmui jengmui je lan. ¹² Ngah ih liihang abah: Sen jaachi ni jihoh jihoh daanmui lan. Mararah ih liihan “Ngah ih Pool lih phanhang;” rukho ah ih liihan, “Ngah ih Apollo lih phanhang;” rukho ih liihan, “Ngah ih Pitar lih phanhang;” rukho ah ih liihan, “Ngah ih Kristo lih phanhang.” ¹³ Kristo ah maama maama ih* jop pheephaak han! Sen raangtaan ih tekte ah Pool tam angta? Sen loong ah Pool liphante raangtaan ih ju ni tam temtan?

¹⁴ Sen loong ah ngah ih o uh ju temmuh, Krispas nyia Gaius luulu ba juutem tahan, erah thoidi Rangte suh lakookmi liihang. ¹⁵ Erah raangtaan ih o ih uh tajen liika sen loong ah nga liphante raang ih juutem tan. (¹⁶ Em elang ih ah, Stephenas nyia heh jaatang uh ngah ih juutem rumtang; enoothong wahoh juutem bah ngah ih tasamthun kang.) ¹⁷ Kristo ih juutem raangtaan ih tadaapkaat tahang. Heh ih ngah bah Ruurang Ese tiit ah mina mongtham nawa ih lah anghang ih baatkaat thuk tahang, tiimnge

---

1:12 1:12 Esm 18:24 * **1:13** 1:13Kristo ah jen pheephaak eta; mararah le ni liihaKristo ah tami pheephaakka. **1:14** 1:14 Esm 18:8; Esm 19:29; Rom 16:23 **1:16** 1:16 1Kr 16:15

liidoh bangphak ni Kristo tek chaan aphaan ah lamat suh ah.

Kristo chaan aphaan nyia Rangte mongtham

¹⁸ Erah raangtaan ih Kristo bangphak ni tek-tiit ah matte loong ah raang ih thaangmuh; enoothong seng o khopi li raang ebah Rangte chaan aphaan. ¹⁹ Rangteele ni liiha,

<<Ngah ih jatwah jeewah mongtham thet haat ih ang

nyia ejat emi thung atak loong ah ehoh nah thiin ang.>>

²⁰ Eno bah jatwah jeewah ah mani ah? adoleh ejat emi loong ah? adoleh arah mongrep dowah mongwah maakwah loong ah? Rangte ih arah mongrep dowah mongtham loong ah thaangmuh ngeh ih noisok ha.

²¹ Rangte mongtham ah mina neng niija mongtham nawa ih heh lajen jatthuk thang ih ang thukla. Erah nang ebah, seng ih nyoot-sootti asuh <<thaangmuh" liiha jun ih heh suh laalomte loong ah Rangte ih puipang esuh liiha.

²² Jehudi loong ah mih paatjaajih ah jatjoot esuh jamta, eno Grik loong ah ih mongtham ese ah jamta. ²³ Enoothong seng loong ih bah Kristo tekrapbot tiit ah baat hi, erah tiitkhaap ah Jehudi raang ih edaan tiit eno Ranglajatte loong raang ih thaangmuh tiit; ²⁴ enoothong Rangte ih o poonha, Jehudi nok hah angkoja adoleh Ranglajatte angkoja, arah tiitkhaap ah langla Kristo tiit, eno erah Rangte chaan aphaan nyia mongtham. ²⁵ Tiimnge Rangte emoklak ih adi uh

mina mongtham nang ih eجاتthon, nyia Rangte naangtek ah mina nang ih luuchaan.

²⁶ Ngaaphoh ngaano loong amadoh samthun ih an, Rangte ih poon tahan adoh sen mamah angtan. Mina jun ih sen loong ah jatwah jeewah nyia ehang echaan adoleh changnuh changsiit changnyi ba angtan. ²⁷ Rangte ih jatriri di mina ih thaangmuh liiha ah jatwah jeewah rakrek thuk suh nyia changthih noodek ah ehang echaan rakrek thuksuh danjeeta. ²⁸ Mongrep mina ih thiikkhoh thiik ha loong ah thetsiit thuk suh thaangju kaanse thiik ha nyia chiik haat ha loong ah Rangte ih danjeeha ²⁹ Erah langla Rangte ngathong nah o uh tajen khuupookka. ³⁰ Enoothong Rangte ih sen loong ah Jisu Kristo damdoh tong suh thoksiit halan, eno Rangte ih Kristo ah seng raang ih jatwah mongtham ih hoonthukla. Jisu thoidi seng loong ah kateng anghuk hali; adoleh Rangte esa noksong anghuk heeno rangdah nawa saasiit hali. ³¹ Erah raangtaan ih Rangteele ni liiha, <<O khuupook esuh li abah Teesu ih tiim mokala erah suh khuupook theng.>>

2

Jisu Kristo rapbot tiit

¹ Nga joonte loong sen jiinni Rangte husah tiit* baatkaat suh ra tahang adi, ngah ih echeh echaan jengkhaap nyia jatwah jeewah tiit tabaat tang. ² Tiimnge liidi ngah sen damdi angtang

---

1:31 1:31 Jer 9:24 * **2:1** 2:1Rangte husah tiit; mararah le niRangte heh teewah tiit liiha

adoh, nga tenthun ni jihoh samthun muh, Jisu Kristo bangphak ni tekrapbot tiit ba samthun tang. ³ Erah thoidi sen taang ni ra tahang adoh ngah larook lata nyia echo etang, ⁴ eno ngah ih mina jatwah mongtham jengkhaap nawa ih nyootsoot muh, Rangte moong achaang chaan tiit ah ba baatang. ⁵ Erah raangtaan ih sen laalom ah mina mongtham jun ih tah angka, Rangte chaan aphaan jun doh ang theng.

Rangte mongtham

⁶ Erabah uh ngah ih jatwah mongtham ah chiiala tiit rapniine ih jat ha loong asuh baatang. Enoothong erah jatwah mongtham ah arah mongrep dowah tah angka, adoleh arah mongrep ah pante suh tah angka—chaan aphaan neng neng chaan aphaan matsiitte . ⁷ Ngah ih baat hang abah Rangte ih mina suh lajat thukthang ih huthiinha Rangte mongtham tiit ah baat hang, enoothong mongrep maang dongsiitka jaakhoh ni dook seng loong rangka thuk suh danje thiinta. ⁸ Arah mongrep pante loongdung dowah ih o ih uh arah mongtham tiit ah tajatka. Neng loong ah ih erah ah jatdoh bah, mabah uh chaan aphaan Teesu ah tah tekrapbot theng rumta. ⁹ Enoothong, Rangteele ni liiha,
<<Mabah uh mina ih latupka rah nyia lathaak chaatka rah,
o ih uh mabah lathaak thunka rah ang ah,
erah loong ah heh moongnook loong asuh
ban khookhamha.>>

¹⁰ Enoothong† Rangte ih Chiiala jun ih husah tiit

2:3 2:3 Esm 18:9 † **2:10** 2:10 Enoothong; mararah le ni liihaRaangtaan.

ah seng loong asuh jatthuk hali. Chiiala ih jirep ah jenjam ah, Rangte ih husah ni huthiinha ah botseh heh ih jat ah. ¹¹ Mina sak dowa heteewah moong achaang ah ih heh teewah tiit ah jat ha; erah likhiik ih Rangte moong achaang ah ih Rangte tiit ah jat ha. ¹² Seng ih mongrep moong achaang tachoke; erah nang ebah, Rangte ih tiimkoh hali erah jatthuk suh Rangte ih kohali moong achaang ah thaang hi.

¹³ Erah thoidi, mina mongtham nawa ih nyoot he rah tajengke, erah nang ebah Chiiala ih nyoot he rah tiit ah jengli, erah amiisak moong achaang tiit ah Moongte Chaangte loong asuh baat hi.‡

¹⁴ O jiinni Chiiala lajeeka, Rangte Chiiala jun ih koha ranglakkot ah tachoka. Erah likhiik mina ih amiisak ih ranglakkot ah tajatka; erah likhiik mina raang ih ranglakkot ah thaangmuh, tiimnge liidoh heh teewah tiit ah moong achaang jun ih jat ha. ¹⁵ Enoothong, o Chiiala pan ah, erah ih ba jirep ah jen danje ah, eno o ih uh heh tajen dandeeka. ¹⁶ Rangteele ni liiha,

<<Teesu thung atak ah o ih jen jat ah?

O ih heh jen renbaat ah?>>

Enoothong, seng taang ni Kristo thung atak ah jeeroh ela.

3

Rangte laksuh

---

‡ **2:13** 2:13 marah rah adi raangha “jengkhaap marah Esa Chiiala ih koh arah” **2:16** 2:16 Isa 40:13

¹ Nga phono loong, sen loong ah mongrep mina likhiik ih re anno, Chiialaate mina damdi roongwaan lang likhiik ih sen damdi tami roongwaan tahang, Ngah sen damdi mongrep mina damdi likhiik ih waan tahang, tiimnge liidi sen loong ah Kristaan tuumaang di noodek laat anglan. ² Sen loong ah banban latong thoidi, Ngah ih sen loong asuh phaksat ech eh lah anghang ih nyupuuthi kottheng ih hoonta. Amadi tuk ih sen loong ah banban tah angkan, ³ tiimnge liidoh sen loong ah amadi uh mongrep mina likhiik ih songtong lan. Sen loong ah sen jaachi ni miksuk siikhaam mui ih leh rookmui elan, emah songtong anbah mongrep mina likhiik ih tatam angkan? ⁴ Sen loong dung dow a wasiit ih li andi, <<Ngah ih Pool lih phanhang,>> eno rukho rah ih liiha, “Ngah ih Apollos lih phanhang”—sen loong ah mongrep mina likhiik tatam reeraang lan?

⁵ Eno Apollo ah o ah? Adoleh Pool ah o ah? Seng bah, sen suh hanpi lampo siitte Rangte laksuh bo ah. Seng ih bah Rangte ih mootkaat thuk tahe ah ba mokati; ⁶ Ngah ih bangphook ah kiitang, Apollo ih joong lokta, eno bangphook ah Rangte ih hakthukta. ⁷ Amiisak di o ih kiita nyia o ih joong lok abah uh tiim tah angka. Hakthukte abah rakla. ⁸ Bangphook kiite nyia joong lokte o uh tadakka; nengnyi mokata thaang ah heh mamah ih mokata erah jun ih Rangte jiiin nawa choh ah. ⁹ Seng loong abah Rangte mootkaat room mootkaatte bo ah, eno sen loong ah Rangte raangtaan ih heh phek.

3:2 3:2 Heb 5:12,13   **3:4** 3:4 1Kr 1:12   **3:6** 3:6 Esm 18:4-11;

Sen loong ah Rangte nok uh ang e an. ¹⁰ Rangte ih kotahang heh lakkot ah maak angno, nok hoonte jatwah likhiik ih thonglong chaptang, eno wahoh ih erah khoh adi nok ah hoonha. Enoothong seng loong ah ih mamah ih hoontheng ah erah jat jaatjaat etheng. ¹¹ Tiimnge liidi Rangte ih thonglong ah jenchap eta erah langla Jisu Kristo, thonglong ehoh takah mi-ichapka. ¹² Mararah ih erah thonglong ah chapsuh hun akom adoleh thaangchaan jaat jong maak ah; mararah ih bang maak ha adoleh naam adoleh chamhaang maak ah. ¹³ Eno o mina mamah ih mokata erah Kristo Rangwuujja jat ih thuk ah. Tiimnge liidi erah rangwu saakaan ja danje ih adoh warep mootkaat pakna ah jatthuk ah; we ih erah ah thaaksook ano ami ah noisok ah. ¹⁴ Marah noktheng ni hoonta, erah we ih dakkhaam abah ehoonte warah ih hethaang choh ah. ¹⁵ Enoothong sen lakmaak loong ah matkhaam e abah, sen ih mat haat ehu, enoothong an teewah ah, weelu nawa pui ah likhiik ih epui eh an.

¹⁶ Sen ih jat ehan, sen loong ah Rangte nok eno Rangte Chiiala ah sen damdi tong hala! ¹⁷ O mina ih Rangte nok ah thet haat eh ah erah mina ah Rangte ih thet haat eh ah. Tiimnge liidi Rangte nok ah esa, eno senteewah ah heh nok.

¹⁸ An teeteewah lamokwaan theng. Sen loong dung dowah o ih arah mongrep adi ngah jatwah ih mok samthun anbah, heh amiisak doh ejat angsoh heh nokbaang raang ang theng. ¹⁹

Tiimnge liidi arah mongrep mina ih ejat ngeh ih liiha ah Rangte miksok di thaangmuh. Rangteele ni liiha, <<Rangte ih jatwah ah heh mongwah maakwah ah ih phoong ni pat thukla”;²⁰ eno rangteele ehoh ni liiha, <<Teesu ih jat eha jatwah tenthun ah thaangmuh.>>²¹ Erah raangtaan ih, mina ih jen mokali asuh lakhuupook theng. Amiisak di jirep ah sen lakbui:²² Pool angkoja, Apollo angkoja, arah mongrep angkoja, roidong nyia etek angkoja, adoleh amah dowanya liwang nawa angkoja—arah loong ah sen lakbui,²³ eno sen loong ah Kristo lakbui, Kristo ah Rangte lakbui.

4

Kristo kaamwah loong

¹ Sen loong ah ih seng ah Kristo laksuh ngeh ih samthun etheng, o suh Rangte ih amiisak tiit ah husah ni jatthuk ha rah ah. ² Erah likhiik laksuh rah ih heh changte suh jisiit noisokjih ah langla heh suh tuumaangla tiit ah. ³ Amadoh, sen ih dande he bah uh, o mina ih dande hang bah uh, tasootsaam kang; ngah ih nga teeteewah botse tadande kang. ⁴ Nga thung abah seklilih, enoonthong arah thung ah ih amiidi ngah toongtang ngeh ih tadanjat thukrang. Teesu ih juuba nga jen danjat hang. ⁵ Erah raangtaan ih saapoot maang thok ra doh o uh ladande theng. Teesu maang raara doh ladande theng; Heh ih rangnak ni huthiinha loong ah rangwunah thoksiit ha eno mina tenthun ah wuusa nah

noisok ah. Eno erah doh o mina epun ah warep ah Rangte ih phoongpha eh ah.

⁶ Joon awaan loong, sen loong raangtaan ih, Apollo seknyi ih, nyootsok theng toom ang ah ngeh ih reeli tih, eno sen ih arah tiitthaak, <<Banlam ah naririh ih kap theng” erah tiimsuh liiha erah toomjat an suh ah. Sen loong ah o damdoh uh lakhuupook theng nyia o uh lakaanju theng. ⁷ Wahoh nang ih elong sen o ih thiik halan? Sen suh tiim jeela erah Rangte in tatam koh tahan? Heh ih kotahan bah, ranglakkot lah angka likhiik ih mamah mi khuupook lu?

⁸ Sen ih tiim jamhan jirep ah chotam eh tan? Sen changteng tam hoonlan? Seng lah angke bah uh, sen luuwang tam eh hoonlan? Ngah ih uh sen loong ah luuwang eh hoon dobah ese angheng ta ngeh ih samthun hang, tiimnge lidoh seng uh sen damdoh luuwang ih roonghoon suh ah. ⁹ Enoothong nga maang kaadi bah Rangte ih seng kaamwah loong abah lithoon ni tongthuk hali, o mongrep rangsah loong nyia mina loong ngathong ni mina etek ih thuksuh kanoisok arah likhiik ah. ¹⁰ Kristo raang ih bah Seng loong ah thungko; enoothong sen loong ah Kristo mendi jatwah ih hoon lan! Seng loong abah naangtek eli; sen loong ah loochaan! Seng loong ah thaangju ih hali, enoothong sen loong abah choomjoot ih halan! ¹¹ Amadi uh seng bah ramtek khamle angli seng ih nyutu khattu kap hi, seng bah bot ethom ih hali; nokmuh pungmuh thaapnya eno tumkhoomli; ¹² Seng mootkaat

echaan ni naangti li. Mih ih tam eh hali, seng ih romse tamkoh hi; mih ih siiwi ih hali, seng ih naan ehi; ¹³ mih ih thaangju ih hali, jengse ba ngaakra hi. Seng bah amadi uh arah mongrep dow a esot eruh nang eju esot; adoleh esot eruh haat ha hah likhiik ih hoonli!

¹⁴ Sen suh, ngah ih arah le raanghang ah sen rakrek thuksuh tah raangkang, nga sumi sami ngeh ih sen renbaat suh raanghang. ¹⁵ Kristaan roidong doh sen renbaatte hajaat asih je abah uh, sen wah esiit luulu. Tiimnge liidi, Jisu Kristo mendi ngah ih Ruurang Ese tiit ah thok hui hangno sen roidong di sen wah ih hoon lang. ¹⁶ Erah raangtaan ih sen uh nga likhiik eh ang an ngeh ih baatrum hala. ¹⁷ Erah thoidi sen reeni Timothi wangthuk halang, Kristaan roidong di heh nga laalom theng nyia nga mongnook sah. Nga roidong di Jisu Kristo damdi mamah ih angtang nyia chaas rookwet ni mamah nyootsoot tang erah heh ih samthun thuk han.

¹⁸ Sen loong dow a mararah ah khuupook elan nyia ekhat elan sen ih samthun han ngah sen taangnah taheh kadongkhoom korang ngeh ah. ¹⁹ Enoothong Teesu mongtham ang abah ngah kharok ih wanghang, eno engaam ete mina loong jengkhaap luulu lah anghang ih nengchaan nengphaan uh eradoh jat ang. ²⁰ Tiimnge liidi Rangte Hasong ah jengkhaap ni luulu tah angka hechaan hepahan nep je ah. ²¹ Sen ih marah ah seechoh han? Bot ethom esuh tamwang hang, tam aleh mongnook moong achaang nyia minchan hui wan hang?

5

Chaas ni raandi bajj

¹ Amiidi, sen loong chamchi ni roomjup roomtong ah erah than ih thila, rangnak mina ih botse erah than tareeka. Mih ih baat halang mina henuh noolih damdi nep roomjupte je ah! ² Emah ang abah, sen loong ah, mamah jen khuupook an? Erah nang ebah, sen loong ah thungthet etheng, eno emah reete mina ah sendung nawa dokphan etheng. ³⁻⁴ Eno, nga sakpuh ah sen loong re nawa haloh ni tong ang bah uh, chiiala ni ngah sendam di; eno ngah sen damdi angtang adoh, Teesu Jisu mendi erah thetreete ah jen danjoot etang. Sen loong ah eroom ih ang andi, ngah uh seng damdi roongtong hala Teesu Jisu chaan aphaan ih sen damdi chiiala ni kawaktong hang, ⁵ Sen loong ah ih erah thetreete mina ah heh hansi ah thet haat esuh Soitaan suh koh an, tiimnge liidoh Teesu raaha doh heh chiiala ah toompi ah.

⁶ Sen loong ah tajen khuupook kan! Sen ih to tiitthaak ah jat ehan, <<To amasah ih cham thoontang jen nyamha.>> ⁷ Sen loong ah ih esa angsoh rangdah to ah toohak ah piihaat jaatjaat etheng. Enoobah, amadi anglan ah likhiik sen loong ah to muh cham saachamcham ih ang an. Tiimnge liidi, Khopi Kuwaang ah thok e hala, seng loong khopi theng, Khopi Kuwaang saapsah Kristo baleh seng raang ih ejen tek haat eta. ⁸ Emah ang abah, seng ih Khopi

Kuwaang ah rangdah nyi ethih to damdi woi arah baanlo ah phak eno lah angthang, toomuh baanlo saachamcham nyia amiisak baanlo ah phak eno kuh ih.

⁹ Sen suh ngah ih le raangmaat tahang adoh mih damdi roomjup roomtong ih o reela erah mina damdoh lasano theng ngeh ih baatrum taha. ¹⁰ Enoothong Ranglajatte o mina mih damdi tum roomjupla, nyamnyook, ehuh nyia tongmih soomte suh ngah ih tali kang. Erah loong ah damdoh lasano subah arah mongrep dow matsoon ih adoh ba ang ah. ¹¹ Ngah ih lasano theng liitang abah, o mina ngah ih Kristo hanpi hang ngeh ih raangli ano, mih damdi tum roomjupla, nyamnyook angla, tongmih soomha, mih tek haat ha, khojok khamjok ih tongla adoleh hot huha erah loong asuh bo liitang. Erah likhiik mina damdoh bah phaksat botseh laroom phaksat theng.

¹²⁻¹³ Erah tokkhodi, chaas mina lah angte loong dande suh ngah o uh tah angkang. Rangte ih ba dande rum ah. Enoothong an chaas te ah tatam dande ko? Rangteele ni liiha, <<Sendung dow milajak ah dokphanhaat etheng.>>

6

Kristaan loong mat hoon hootthe

¹ Sen Kristaan jaachi nah rookmui jengmui je abah, mat hoon ah rangnak mina taang ni mamah kalan, Rangte mina jiinnah kaat lakbi rah ah? ² Rangte mina ih mongrep ah dande

ah ngeh ih tatam jatkan? Erah raangtaan ih sen ih mongrep nep ih jen dande anbah, amasah tiit ajeng ah mamah lajen dande ehan? ³ Rangsah loong ah seng ih dande theng ngeh ih sen ih tatam jatkan? Erah ang abah, arah roidong dowatang tiimthan maabaam ang ah lajen dande jih ah! ⁴ Erah raangtaan ih tiimthoi doh jengmui anbah uh, chaas mina lah angka asuh tiit ah tampaat thuk an? ⁵ Sen rakrek ejih! Sen jaachi ni wasiit taan bah uh eje jaatjaat ang ah sen rookmui jengmui tiitpaat kotte jatwah Kristaan mina ah. ⁶ Erah nang ih, kristaan mina ah kristaan wahoh damdi changrook arah mat ah lahanpiite loong taang ni mat hoon nok ni hoonkaat lan!

⁷ Sen loong ah emamah ih rookmui jengmui anno sen teeteewah ih senthet senkhat ah mih suh jen ehan. Erah nang ebah senmoong sentaang laan thang ih anbah ese tam ang ah? Sen teeteewah laan put anbah ese tam laan ang ah? ⁸ Hanpiite wahoh loong nang ih, sen loong ah sen jaachi ni mokwaan muilan nyia put muilan. ⁹ Sen loong ih jat ehan milajak ih Rangte Hasong ah tachoka ngeh ah. Sensen nak ngakthak an; o mina ethih tenthunte loong ah, tongmih rangsoomha, minuh misah adoleh misah miwah damdi roomjupla, miwah ah miwah damdi muutuula ¹⁰ adoleh o ih hot huha, adoleh nyamnyook, adoleh khomok khampaang angla, adoleh mih tek haat ha adoleh ehuh—erah loong ah o uh Rangte Hasong nah tachoh wangka. ¹¹ Mararah sen loong ah emah angtan. Enoothong rangdah nawa saasiit eh tahan; seng

loong ah Rangte lakni look haat choi; Teesu Jisu Kristo nyia Rangte Chiiala nawa ih Rangte damdi epun eh anghuk halan.

An sakpuh jun ih Rangte rangka uh

¹² Mararah ih liiha, “Ngah jaatrep ah jen re ih ang.” Em elang eh ah; enoothong jaatrep ah an raangtaan ih taseeka ang ah. Ngah ejen jeng ih ang jaatrep ah ngah ejen re ih ang ngeh ah, enoothong jaatrep raang ih ngah heh dah tahoon kang. ¹³ Mararah ih mokli ah, “Phaksat ah wok raangtaan ih, wok ah phaksat raangtaan ih.” Elang ih ah; enoothong Rangte ih enyiinyi thoon eh thuk ah. Mina sakpuh ah roomjup roomtong raang ih tah angka, enoothong Teesu mootkaat pakna raangtaan ih; eno Teesu ih sakpuh asuh chokoha. ¹⁴ Rangte ih Teesu ah tek nawa ngaaksaat thukta, eno heh chaan nawa ih seng loong ah uh ngaaksaat ih thuk he.

¹⁵ Sen ih jat ehan sen loong sakpuh ah Krsito sakpuh di roopla. Kristo sakpuh ah hansangte sakpuh eh tamhoon thuk an? Mabah uh tami angka! ¹⁶ Erah lah angka sen ih taheh jatkan miwah o ang abah uh hansangte damdi sakpiin kaatla erah sakpuh damdi heh esiit ih hoonla? Rangteele ni raangha, “Wanyi ah sakpuh esiit ih hoon ah.” ¹⁷ Enoothong o mina Teesu damdi roomla erah moong achaang ni heh damdi esiit ih hoonla.

¹⁸ Tenthun thih ah toihaat eh an. Mina ih jaat hoh rangdah mola adi bah heh sak ah tathet haatka; enoothong ethih tenthun nawa ih raandi

baaji rangdah ih heh teenuh teewah sak ah thet haat ha. ¹⁹ Sen sak ah Esa Chiiala tongtheng ngeh ih tanih jatkan, marah di Rangte ih koh tahan ah tongla rah ah? Sen loong ah sen teeteewah raangtaan ih tah angka; enoothong Rangte raangtaan ih bo ah; ²⁰ Sen loong ah hethaang ih reh tahan. Erah raangtaan ih sen sakpuh rah ih Rangte rangka an.

7

Kuhoon tiit

¹ Amadi raangmaat halan tiit ah langla amah.

Miwah ih jaalah lakap thang ih tongla ah ese.*
² Enoothong roomjup roomtong tenthun thih ah rapne ih jaatla erah thoidoh, miwah suh heh sanuh eje ang theng, nyia minuh suh heh sawah eje ang theng. ³ Miwah rah ih hesanuh ih tiimjih jamha, erah ekot etheng adoleh minuh ih uh hesawah ih tiimjih jamha erah ekot etheng, eno wasiit ih wasiit tiim laakiila, emamah eh chosokmui theng. ⁴ Hesunuh ah heh sakpuh raangtaan ih changte tah angka, hesawah raangtaan ih, erah likhiik hesawah ah heh sakpuh raangtaan ih tah angka, hesanuh raangtaan. ⁵ Rangsoom saapoot kap suh miijun ih roongwaan choi lah angka bah eroom ih tong ah nak haammui ansih. Sen ih lajen naan thoidoh Soitaan ih erah lam adoh phoh phate han.

6:19 6:19 1Kr 3:16; 2Kr 6:16 * **7:1** 7:1 Miwah ih jaalah lakap thang ih tongla ah eseadoleh An ih liihu miwah ih jaalah lakapka ah ese.

⁶ Arah ngah ih ehaam tah eh rumra, nga tenthun ah ba baat rumhala. ⁷ Amiidi bah sen loong ah nga likhiik ih tongdoh ese ang thengta; enoothong Rangte ih ranglakkot ah warep suh koha, wahoh wahoh suh jihoh jihoh ranglakkot ah koha.

⁸ Amadi, maangnookte nyia jootiinuh loong asuh lihang sen loong ah nga likhiik sen luulu tong anbah ese ang ah. ⁹ Enoothong lajen naan kanbah enook ba nookmui an. Sen tenthun nah nah weeluula likhiik ih ramka anbah nookmui laan ela ah ese ang ah.

¹⁰ Hasongchoi mina loong asuh Teesu tiit baattheng eje nga tiit tah angka: Hesunuh ih hesawah ah lah thiinhaat theng, ¹¹ enoothong heh emah mok re abah heh luulu songtong theng erah lah angka bah hesawah damdoh we punwaan etheng; eno hesawah ih lahaat theng.

¹² Wahoh loong raangtaan ih jenglang (Nga teewah jenglang, Teesu jeng tah angka): Kristaan mih ih lahanpiite kap abah adoleh heh damdoh songtong thung ang abah, minuh ah lahaat theng. ¹³ Adoleh Kristaan nah lahanpiite suh nook abah nyia heh damdoh songtong thung ang abah, miwah ah lahaat theng. ¹⁴ Tiimnge liidi lahanpiite hesawah ah hesunuh damdi roongroop thoidi Rangte ih ekap eha, adoleh lahanpiite hesunuh ah hesawah damdi roongroop thoidi Rangte ih ekap eha. Emah lamok angta bah, nengsuh nengsah ah rangnak mih ang thengta; enoothong emah lah anghang ih, neng loong ah Rangte ih ekap ejih ih hoonla. ¹⁵ Enoothong, hera

heba ah lahanpiite ang ano kristaan ah thiinhaat thung ang abah, heh ih toomjat ah. Erah likhiik ang abah, hera heba kristaan mina ah miwah angkoja oh minuh angkoja oh, heh tiim uh jen re ih ah. Rangte ih sen loong ah semroongroong ih songtong suh poon tahan. ¹⁶ Kristaan sanuh ih, mamah jen li uh, an sawah ah an ih tajen puipang[†] ko ngeh ah? Adoleh, Kristaan sawah ih, mamah jen li uh, an sanuh ah an ih tajen puipang[‡] ko ngeh ah?

Rangte ih poon halu jun ih songtong an

¹⁷ Rangte ih poon tahan adoh sen mamah angtan, nyia Teesu lakkot jun doh sen loong ah emah songtong theng. Chaas rookwet ni arah banlam ah nyootsoot rumhala. ¹⁸ O miwah khoopkhan choi ah eno Rangte ih poonha ah ekap eha, khoopkhanta rah matsiit suh lasamthun theng; o miwah khoopkhan muh ah eno Rangte ih poonha ah ekap eha, heh ih hekhoop ah lakhan theng. ¹⁹ Tiimnge liidi miwah khoopkhan muh angkoja oh khanchoi angkoja oh erah tiim tah angka; Rangte jengdang aba kap theng. ²⁰ Rangte ih poon tahan adoh ethang etan ah likhiik ih ang an. ²¹ Rangte ih poon tahan adoh dah tam angtan? Emah ang an bah uh ese mabah uh ethih nakchoh an; enoothong sen loong ah maama pongwan angguh saapoot

---

[†] **7:16** 7:16 An ih mamah jen li uh... tajen pui ko ngeh ah; adoleh An mamah jen li uh... jen pui ih ang ngeh ah. [‡] **7:16** 7:16 Mamah jen li an... seng tajen puike ngeh ah; adoleh Mamah jen jat an... tajen puike ngeh ah.

cholan bah, emah ang an§. ²² Tiimnge liidi Teesu ih dah poonha ah Teesu mina maama pongwan toom ang ah ngeh ih poonha; erah likhiikkhiik maama pongwan ih tongla mina Jisu ih poonha ah langla heh dah. ²³ Rangte ih hethaang ih reh tahan; erah raangtaan ih sen loong ah mih dah lakah ang theng. ²⁴ Nga joonte loong, sen loong ah Rangte ih poon tahan adoh angtan ah likhiik ih saarookwet Heh damdoh tong an.

Jaalah nyia Jootiinuh loong

²⁵ Amadi, maang kapmuite tiit raang han ah langla: Teesu jengdang tabaat rumra, enoothong nga thung ni Teesu minchan jun ih thunhang aba baat rumhala.

²⁶ Amah dowa chamnaang ah thun kaadi bah, miwah ih minuh lakap thang ih hetongtong eh abah ese heh ang ah. ²⁷ Sen sanuh eje tam ah? Eje ang abah heh phanhaat suh nak samthun an. Sen ih jaalah maangkap tam anglan? Emah ang abah an minuh nakjam an. ²⁸ Enoothong sen ih sen sanuh ah ekap eh tanbah, sen rangdajih tare kan; adoleh minuh hasong maangkah ah jaaro suh nook abah, heh rangdajih tareeka. Enoothong chosong choi loong ah saarookwet chamnaang rumla ah likhiik seng loong ah naktoom chamnaang an ngeh ih liirum hala.

²⁹ Nga phono loong ngah ih liihang ah amah; amadi saapoot ah ehan takah tongla, adoleh miwah hasong kaatchoi loong ah hasong maangkah

---

§ 7:21 7:21 enoothong sen loong ah maama pongwan angsoh saapoot cholah bah, emah ang an adoleh enoothong maama pongwan angsoh saapoot choh lan bah, dah lakah angsoh ese ah jam an

likhiik ih songtong theng; ³⁰ o ehu ela, erah lathungthika likhiik ih ang theng; o engit ela, erah tenroon lah angka ah likhiik ih ang theng; o ih dongriik eha, erah reta ah lajeeka ah likhiik ih ang theng; ³¹ hui akhaak o jiinni jeela, erah raang ih lamokaka ah likhiik ih ang theng. Tiimnge liidi, amadi arah mongrep ah, ehan takah tongka ang ah.

³² Sen loong ah naktoom sootsaam an ngeh ih li rumhala. Hasong maangkah mina ah Teesu ah eroon toom e ah li ano Teesu mootkaat ah mokah roh ela. ³³ Enoothong hasong kaatchoi loong abah, heh sanuh ah tenroon thuksuh hansi mootkaat ni phaangdat roh ela; ³⁴ adoleh erah mina ah haanghophop ni phaangdat la. Hasong maangkaka minuh nyia jaalah saachamcham Teesu mootkaat ah samthun roh eha, tiimnge liidi heh heteenuh sakpuh nyia moong achaang ah esa ih thiinha; enoothong hasong kaatchoi minuh abah heh sawah roonthuk suh hansi mootkaat ah samthun roh eha.

³⁵ Arah jenglang ah sen loong raang ih jenglang. Sen loong asuh ngah ih ehaam tah eh rumra. Erah nang ebah, marah pun ah nyia esa ah erah mootkaat suh baat rumhala, Teesu mootkaat nah jihoh laphaang thun thang ih senten senmong ah koh anno toom mokah an eh ah.

³⁶ Marah jaaro jaalah kakhat choi ih hasong takah keetih ngeh ih roongwaan nyu ah: Eno miwah rah ih jaalah ah damdi mok re bo elang ngeh ih samthun ano chosong esuh liinyu abah

nengnyi thungthung ih toom chosong nyu ah*. Erah rangdah jih tah angka. ³⁷ Enoothong miwah rah ih, hasong† takah kang ngeh ih jen li abah, jaalah ah lakapka bah eseethoon ang ah.‡ ³⁸ Erah raangtaan, miwah o ih minuh kap§ ha, ese eh reela, enoothong o lanookmui* ka, erabah eseethoon reela.

³⁹ Hasong kaatchoi minuh ah hesawah mikthingthing doh hepongwanwan tami reeraangka; enoothong hesawah ah ti abah, heh thung haanla Kristaan mina damdoh jen chosong eh ah. ⁴⁰ Enoothong helaklak ih tong abah tenroon laan tong ah. Arah bah nga tenthun ah ba baat hang, eno Rangte Chiiala nga damdi eje ngeh ih samthun hang.

8

Rom arang phaksat tiit

¹ Amadi, tongmih soomtuuha rom arang phaksat tiit cheng hali ah jat ehang.

Amiisak elang eh ah, neng ih mok thunha likhiik, “seng taang ni mongtham eje ngeh ah. Enoothong, erah likhiik mongtham ebah,

---

* **7:36** 7:36jaaro jaalah kakhat choi... chosong esuh liinyu abah adoleh hewah nyia heh sah jaalah maangnookka ih thun nyu abah: heh sah raangtaan ih thet re elang ngeh ih thun abah, nyia heh sah hasongkaat chang ih abah, heh mamah thunha erah ang ah eno heh sah hasongkaat ih thuk theng † **7:37** 7:37hasong lakah kaabah; adolehheh sah lanook thukka. ‡ **7:37** 7:37 jaalah ah kap ah; adoleh jaalah toom kap ah § **7:38** 7:38minuh kap ha; adoleh heh sah ah toom nook thuk ah.

* **7:38** 7:38lanookmui ka; adoleh heh sah lanook thukka bah.

mina ba khuupook thukla; enoothong mongnook ebah warep damdi minchanmui eh thuk hali. ² Amiisak o ih ngah ejat esiit ngeh ih samthunha heh ih tiim uh tajatka. ³ Enoothong o mina ih Rangte ah minchan eha erah mina ah Rangte ih ejat ha.

⁴ Erah raangtaan ih, tongmih soomtu phaksat ah langla: Seng ih jat ih hi tongmih ah tiimju tah angka, seng ih Rangte esiit luulu ah ba jat hi. ⁵ Rang ni angkoja adoleh hah ni angkoja, “rangte loong” ah ephoop je ah, erabah uh “rangte loong” nyia “teesu loong” ⁶ taat puupa abah uh seng raang ih Rangte bah esiit luulu baaje ah, heh langla seng loong Wah, oh jirep ah Dongsiitte nyia o raang ih seng ething tongli warah ah; erah damdi Teesu uh esiit luulu je ah, erah langla Jisu Kristo, marah mendi jirep dongsiitta nyia o raang ih seng loong thingtongli warah ah.

⁷ Enoothong arah tiitmi ah warep ih tajatka. Mararah mina ah tongmih soomtu asuh erah than ih jangseela, amadi tuk ih tongmih soomtu phaksat ah phaksah leh, neng thungtho thoidi tongmih raangtaan ih heh angkah ngeh ih mokthun rumha; eno neng teeteewah suh phaksat ih thet haat hali ngeh ih thun rumha. ⁸ Enoothong, phaksat ih, Rangte reenah tabaam thoksiit ri; laphaksake bah uh seng tiim mat haatjih tah angka, adoleh phaksah ih bah uh tiim dakchojih tah angka.

⁹ Erah raangtaan ih, sen loong ah naririh ih reeraang theng, senphak sensat thoidoh o mina laalom ni tarong lah angka loong ah rangdah

nah ladat thuktheng. ¹⁰ Jengthaak asuh ngah ih ba “jat hang” liite ih rom arang phaksat tongmih soomnok ni phaksah arah; Rangte suh dangdang lajen laalomte ih japtup abah, heh uh rom arang phaksat ah tatam phaksaka? ¹¹ Erah raangtaan ih an phono, o raang ih Kristo tiita ah, an “mongtham” thoidoh matti ah! ¹² Erah likhiikkhiik Kristaan wahoh thung atak ah joongthuk uno Kristo ngathong nah uh emah ih dah uh. ¹³ Erah raangtaan ih phak asat thoidoh hanpiite dathuk abah, ngah ih mabah uh si takah phakkang, erah langla hanpiite loong rangdah nah lakah datthuk suh ah.

9

Kamwah loong jen mootkaatjih

¹ Ngah pongwan mina tatam angkang? Ngah kamwah tatam angkang? Seng Teesu Jisu ngah ih tatam tuptang? Nyia ngah Teesu raangtaan ih motang thaang ah sen taba angkan? ² Mih ih ngah kamwah ngeh ih lathiik rangbah uh, sen loong ah ih ngah ejat eh hali! Sen roidong ah Teesu damdi roongroop thoidi, sen teeteewah ih ngah ah kaamwah ih dongjat thuk hali.

³ Mabah mina loong ah ih putbeek hang di, ngah ih emah kangaakbaat rum ang: ⁴ Nga mootkaat thaang phak asat tatam jen korang? ⁵ Kaamwah wahoh loong nyia seng Teesu no nyia Pitar reela likhiik, Kristaan minuh ah siit angno ngah tatam jen tumkhoom kang? ⁶ Adoleh sek thingtong suh sek ah Barnabas luulu tam mootkaatjih ah? ⁷ O sipaahi ih heh laajang

thaang ah heh teeteewah ih kakoh ah? Heh phek nawa anggut lasatte mootkaatte ah o a? Neng saap nyuupuuthi ah lajokte ah o ah?

⁸ Arah toobaat hang jengthaak ah ngah ih saarookwet ih toobaat hang, tiimnge liidi Hootthe ni phoosiitsiit ih baat hali. ⁹ Moses Hootthe ni seng ih chowet hi, “Raannak thuk tokdoh maanpong ah hetui nak loop theng.” Enoobah, Rangte ih maanpong ah luulu tam samthunha? ¹⁰ Amiisak di erah heh ih seng suh tamli tahe? Elang e ah erah seng raangtaan ih raangha. O ih bah uh haanbeeha nyi chamkhanha rah heh ih nep roongchoh suh mokala. ¹¹ Seng ih sen loong dung ni moong achaang raanjih wen hi. Sen jiin nawa hansu raangtaan chohi asuh ehanmi kohi ngeh ih tamli han? ¹² Wahoh botseh sen jiinnawa jen laalomhala, seng ih batang aleh ehan tatam jen laalomke?

Enoonthong jen lang ih abah uh seng ih emah tareeraang ke. Eranang ebah, Kristo Ruurang Ese lam ah photang ah nge ih jirep adi enaan ehi. ¹³ Amiisak di sen ih jat et han o mina Rangteenok ni mokala erah loong ah ih phak asak ah Rangteenok nawa choha adoleh o ih romthong ni khojoop siik hoon ha erah loong ah ih khojoop siik hoon phaksat adi roomla. ¹⁴ Erah likhiikkhiik ih, Ruurang Ese tiit baatte loong asuh ething tong raangtaan ih erah mootkaat dowah chotheng ngeh ih Teesu ih baat ha.

¹⁵ Enoothong chojih ang abah uh ngah ih maang taat jamkang, adoleh amadi arah raanghang ah nga teewah raangtaan ih jensuk suh taraang kang. Erah nang ebah jaakhoh ngaba ti ang! O ih bah uh thaangmuh jengkhaap doh nga jen mokalang ah tami leksiitka! ¹⁶ Ruurang ese baat thoidoh ngah uh tajen khuupook kang. Ngabah tang aleh, emah mootkaat ah matkap. Eno ruurang ese tiit ah labaattang bah tiimthan echo etheng angta! ¹⁷ Nga thungthung ih mok mokatang bah, hethaang echoh eh ang ngeh ih tuumaang thengtang; enoothong nga mootkaat ngeh ih mokatang, tiimnge liidi Rangte ih erah mootkaat ah ngasuh baat tahang. ¹⁸ Emah ang abah, ngah ih tiimthaang choh angleh? Ruurang Ese tiit thaangmuh ih baat hi ah, adoleh ruurang ese raang ih nga mookkaatjih ngeh ih laliiko aju saapootse.

¹⁹ Ngah nga pongpongwan mina, o dah tah angkang; enoothong mathan jen ang ah erah than mina jensuh, ngah warep dah ih hoon lang. ²⁰ Jehudi loong ah jen suh li angno ngah neng likhiikkhiik ih roong tongtha tang, eno ngah Moses Hootthe lathong ni lah ang kangbah uh, Moses Hootthe lathong ni songtongla loong ah jen suh neng likhiik ih roong tongtha tang. ²¹ Ranglajatte loong damdoh mokatang adoh uh, emamah ju roong tongtha tang, Jehudi Hootthe lathong ni lah anghang ih ah, erah Ranglajatte loong jen suh reetang. Erah raang ih Rangte Hootthe ngah ih lakap tah angka; amiisak di ngah Kristo hootthe lathong ni tonglang. ²² O mina laalom di larook lata angta, neng loong ah

jen suh li angno, ngah uh neng likhiik ih larook lata ih hoontang. Mamah ih adoh se ah li angno, marah marah mina ah taan puipang suh li angno ngah emamah ih reeraang tang.

²³ Arah loong ah ruurang ese tung thoidi reelang, romsetam ah loongtang ih chosuh ah.

²⁴ Amiisak tiit ah sen loong ih jat ehan, tootmui soonte loong ah hantek toosoonla enoothong hethaang ah wasiit ih ba choh ah. Erah raangtaan ih, sen uh toosoon an hethaang ah chosuh ah.

²⁵ Tootmujapte loong ah ih hethaang chosuh ejap banlam ah naririh nyoot ha marah roitang raang ih lah angka raang ih ah, enoothong seng loong jaasiit mokali ah roitang raang ih ang ah.

²⁶ Erah raangtaan ih ngah soon tangno echoh lam adi pitlang; laktom ih thutmuite ih jaahu ni lathuka rah likhiik ah. ²⁷ Ngah ih ngaasak ngaasi ah nga jeng chaatchaat dah eh hoonthuk lang, tiimnge liidi ruurang ese ah wahoh suh baat lidoh hethaang lachoh naktoom ang ang suh ah.

10

Tongmih soom ah emiit

¹ Joonte loong, sen loong te awah Moses liphante loong ah mamah angta, erah samthun an ngeh ih baatrum hala. Neng loong ah jiimu khui ni puipang rumta, eno Juusih Esaang ah eseetham ih daan rumta. ² Neng loong ah Moses liphante raang ih jiimu nyia juusih ni juutem rumta. ³ Neng loong ah ih moong achaang ni

phaksat phoosiit phaksah rumta ⁴ nyia moong achaang joong ah phoosiit ih jok rumta. Neng loong damdi roong khoomta moong achaangte jongnuh nawa jok rumta; eno erah jong ah Kristo heh teeteewah angta. ⁵ Erabah uh ehanko asuh Rangte ah taroonta, erah thoidi neng mang ah phisaang hah ni noongrep ni thaajaata.

⁶ Erah raangtaan ih, arah tiitthaak ah seng suh baat hali, neng reeta likhiik ethih ekhah lare theng ngeh ih haam hali, ⁷ adoleh mararah reeraangta ah likhiik, tongmih lasoom theng ngeh ih baat hali. Rangteele ni liiha, “Mina loong ah jokphaksat esuh khoontong rum adi khojok khamjok nyia roomjup roomtong ih hoon boongse rumta.” ⁸ Mararah reeraang rumta ah likhiik, raandi baaji tongtha eno lah moonngtaang theng—erah thoidi neng loong ah saasiit di rooknyi haajaat jom matti rumta. ⁹ Neng ih thaak phateeta ah likhiik, Teesu* ah lathaak phate theng—erah thoidi neng loong ah pu loong ah ih chum tekphak rumta. ¹⁰ Mararah loong ah pakjengkong rumta ah likhiik, seng lapak jengkong theng—Tek haatte Rangsah loong ah ih neng loong ah erah thoidi thet haat rumta.

¹¹ Erah angta loong ah wahoh suh jengthaak noisok suh angta, nyia seng loong raangtaan ih jengthoon ah raangthiinta. Tiimnge liidi seng loong ah saapoot thoon thok nanah di songtong

---

10:4 10:4 Hpkt 17:6; Erok 20:11   **10:5** 10:5 Erok 14:29-30

10:6 10:6 Erok 11:4   **10:7** 10:7 Hpkt 32:6   **10:8** 10:8 Erok

25:1-18   * **10:9** 10:9 Teesu; mararah le ni Kristo ngeh ih raangha.

10:10 10:10 Erok 16:41-49

li.

¹² Sen loong ah rongtangtang ih chaplan ngeh ih thun han bah ladattek suh naririh ih tongthaan. ¹³ Sen phate jonnaam halan ah banlam ang ah erah likhiik wareprep ih choha. Enoothong Rangte ih heh kakham ah thiin eha, lajen huitheng ah taphate thuk ran; sen loong ah thaak phate suh saapoot thok haabah uh, ejen naan esuh chaan kot ehan, nyia erah dowaja jen doksoon suh lampo eje ang ah.

¹⁴ Joon awaan loong, erah raang ih tongmih soomtu tan dowaja haloh ang theng. ¹⁵ Thungsek mina sen loong asuh baat rumhala; ngah jenglang ah ami ang abah maama teenuh teewah raangtaan thaak samthun thaak an. ¹⁶ Teesu Phaksat tokdi seng ih lookkep maak hi adi Rangte suh lakookmi lihi: Eno erah dowaja joki adi Kristo sih ni roong roomli. Eno baanlo chepphiit hi adi: ephak ehi, erah di Kristo sakphu di roong roopli. ¹⁷ Tiimnge liidi baanlo ah esiit luulu, eno seng loong ah hantek ang ih bah uh, seng ah sak esiit, erah raangtaan ih seng ih baanlo esiit roomphak hi.

¹⁸ Ijirel mina loong ah taat samthun thaak ih; siik hoon phaksat roong phaksatte loong ah romthong ni Rangte mootkaat roong moh rumta. ¹⁹ Enoobah, tongmih adoleh heh soomtu phaksat ah jirep adi hethaang pan elang ekah tam liihang? ²⁰ Emah tah angka! Ngah ih liihang abah rangnak mina loong ih romthong

ni siik hoon rumha abah hakhoh juubaan loong suh korumha, Rangte suh kot tah angka. Eno sen loong ah hakhoh juubaan loong damdoh room thuk suh tanookkang. ²¹ Sen loong ah ih Teesu lookkep nah nyia hakhoh juubaan lookkep enyiinyi nah tami room jokkan; adoleh Teesu teebun nah phaksah anno hakhoh juubaan loong teebun nah nep tami phaksah kan. ²² Tam aleh Teesu ih toom siikhaam he liihan a? Seng loong heh nang ih echaan tam mok samthunhi?

²³ Sen ih liihan, “Seng loong ah jaatrep ah jen re eh ih.” Erah amiisak elang eh ah, enoothong jaatrep ah ese totoh tah angka. “Seng jaatrep jen re eh ih,”—enoothong jaatrep ah seng raang ih epun totoh tah angka. ²⁴ O ih uh an raangtaan suh luulu nakthun uh, wahoh raangtaan nep thuntheng.

²⁵ Sen thung nah hejaat hejaat lasamthun thang ih, si sang theng ni sangha si ah jen phak et an. ²⁶ Tiimnge liidi, Rangteele ni liiha, “Hah nyia erah di tongtongla jirep ah Teesu lakbi.”

²⁷ Lahanpiite o ih bah uh phaksat roomphaksat poonho doh kah ubah, an ngathong ni thiinkoh halu ah lacheng thang ih phaksah uh, erah an thung nawa ih lathaam paklak ngaakcheng theng. ²⁸ Enoothong o ih bah uh, “Arah phaksat ah tongmih soomtu arah,” ngeh ih baat ho bah erah laphaksat theng, erah langla o ih baat ho bah uh heh thung ih toomjat ah ngeh ih baat halu—²⁹ erah langla, an thung tah angka, wahoh ih thunha.

“Emah ang abah uh, ese,” marah marah ih chengha, “ngah thung ih jen re theng ah wahoh thung jun ih tiim esuh haam hang? ³⁰ Ngah ih phaksat raangtaan ih Rangte suh lakookmi li angdoh, erah phaksat raangtaan ih jengseera hang ah o ih bah uh tiim esuh chikram hang?”

³¹ Erah raangtaan ih, an ih tiimjih re ubah uh, adoleh jok phaksah ubah uh, Rangte men raksiit theng ang theng. ³² Jehudi loong angkoja oh, adoleh Ranglajatte angkoja oh, adoleh Rangte chaas mina angkoja oh, o uh sengtong sengtha nawa ih lacham thuk theng. ³³ Ngah reeraang lang ah likhiik ih reeraang an; tiim reeraang ang bah uh, ngah bah wahoh eroon etheng ih reeraang lang, nga raangtaan ih lah anghang ih, wahoh loong ah toom pui ah ngeh ih reelang.

11

1 Nga lih phanhe, ngah ih Kristo liphan hang ah likhiik ah.

Rangsoom tokdoh kholoop

² Sen ih ngah samthun thoidi nyia ngah ih nyoottiin rumtaha ah kap thoidi saarookwet eh gu rumhala. ³ Enoothong Ngah ih lihang ah langla, mina loongtang nang ih Kristo ah elongthoon ngeh ih warep ih jattheng, hesawah ah hesanuh khotok di elong, eno Rangte ah Kristo khotokdi elong. ⁴ Erah raangtaan ih miwah ih nokraat nah heh khoh loop ano rangsoom abah nyia Rangte tiit baat abah heh ih Kristo thaangju ah. ⁵ Eno minuh ih nokraat nah heh khoh

loopmuh ih rangsoom abah nyia Rangte tiit baat abah heh sawah thaangju ah; erah langla heh khoh loopmuh nyia khoh sui choi abah phoosiit. ⁶ Minuh ih heh khoh ah lalookka bah heh khoh ah sui laan ih abah ese ang ah. Eno minuh ih heh khoroon suihaat ah rakrekjih angphiino, heh khoh ah loop ejih. ⁷ Miwah ah Rangte laaphaang likhiik nyia heh men raksiiit suh ang thoidi, khoh ah lalook theng. Enoothong minuh ah miwah men raksiiite; ⁸ tiimnge liidi miwah ah minuh nawa tadongsiitta, enoothong minuh ah miwah nawa dongsiit dow. ⁹ Adoleh minuh raangtaan ih miwah ah tadongsiitta, enoothong minuh ah miwah raangtaan eh dongsiitta. ¹⁰ Erah raangtaan ih, rangsah loong thoidoh, minuh ih heh khoh ah loop etjih, erah langla heh sawah lathong ni ngeh ih jatthuk ha. ¹¹ Teesu mendi, seng roidong doh minuh ah heh pongwanwan tami tongka, erah likhiik miwah ah heh pongwanwan tami tongka. ¹² Tiimnge liidoh minuh ah miwah nawa dongsiitta, erah likhiikkhiik miwah ah minuh nawa dongtup ha; eno jirep ah Rangte ih dong thukla.

¹³ Sensen ih danjat an nokraat nah minuh ih heh kholoop muh ih rangsoomha ah epun tam tapunka. ¹⁴ Hebanlam ih, miwah ih kholoot thiin ah thaangju kaanse ngeh ih tiim esuh nyootsoot halan, ¹⁵ enoothong minuh raang ebah jaassejih. Heh suh kholoh ah khoh loop suh koha. ¹⁶ Enoothong o ang anbah uh erah raang ih daanmui thung ang anbah, a baat rumhala, seng

banlam nyia Rangte chaas mina loong banlam rangsoom tokdi jihoh banlam tajeeka.

Teesu phaksat

(Mat 26:26-29; Mk 14:22-25; Luk 22:14-20)

¹⁷ Arah renbaat rumhala ah sen tagu rumra, rangsoom khoontong lan ah ese raangtaan lalek anghang ih ehan thoonthet thuk lan.

¹⁸ Jaakhothon ah, ngasuh chobaat rum halang, sen loong ah khoontongleh daanmui eh lantih, eno erah ami ju ang ah ngeh ih hanpi hang. (

¹⁹ Tiim tah angka sen jaachi nah uh daanmui ejih, emah ang ano juuba o mina epun ah erah mina ah wuusa nah dongjat ah.)

²⁰ Sen loong ah ih phaksat roomphaksah andi Teesu phaksat ngeh ih taphaksah kan. ²¹ Sen ih erah phaksah han adi laroom phaksah thang ih maama phaksatsat ehan, erah thoidi mararah ah ramtek khamle ih tong roh eh rumla. ²² Ejok ephak theng sen nok amuh tam ah? Adoleh Rangte chaas asuh lanook kanno changthih noodek loong ah rakrek thuksuh tamli han? Erah thoidoh ngah ih sen suh tiimjih li rumha ngeh ih samthun han? Ngah ih sen loong egu tam ih rumha? Taheh baam gu rumra!

²³ Tiimnge liidi sen suh korum taha ah Teesu ih nyootsoot hangraha angta: Erah langla Teesu Jisu mokwaanta rangphe ja baanlo chep toonpi ano,

²⁴ Rangte suh lakookmi liita, baanlo ah chepphiit ano jengta, "Arah nga si ah langla sen raangtaan ih. Ngah dokthun suh sen ih arah phaktheng."

²⁵ Erah phak lilih, lookkep ah toonpi ano we

liita, “Arah lookkep adi Rangte jengdang ena je ah, erah di nga sih pan. Nga dokthun suh sen loong ah ih arah jok theng.”

²⁶ Sen loong ah ih saarookwet arah baanlo phak andoh nyia arah lookkep dow a jok andoh heh teewah maang raara Teesu tektiit ah baat an. ²⁷ Erah raangtaan ih sen loong dung dow a maramarah ih lachoomjoh thang ih Teesu baanlo nyia arah lookkep dow a jok phaksah anbah, Teesu si nyia sih ngathong ni sen loong moongre elan. ²⁸ Erah raangtaan ih, erah baanlo phak suh nyia lookkep dow a jok subah, jaakhoh maama teenuh teewah ih thaak jattheng. ²⁹ Sen loong ah ih Teesu si nyia lookkep dow a tiimraang ih jok han ah laphang jat kanbah, erah jok phaksah han ah ih sensen dande han. ³⁰ Erah thoidi sen loong ah hantek khoisat ang lan nyia enaang elan, mararah ah etek elan. ³¹ Seng loong ah ih jaakhoh chaakjat ebah, Rangte ih dande theng tah angka. ³² Enoothong Teesu ih seng loong ah dande hali nyia chamthuk hali abah, mongrep damdoh eroom ih ladut haat suh dande hali.

³³ Joon awaan loong, erah raangtaan ih, Teesu Phaksat room phaksah andoh, loongtang khoonban mui etheng. ³⁴ Eno sen ram ih ti anbah, sen nok nah phaksat theng, tiimnge liidoh sen loong lomkhoon andoh Rangte ih dande jih naktoom ang an. Jihoh loong tiit abah, ngah thok hangdoh ma phansiit ang.

12

Esa Chiiala lakkot

¹ Amadi, Esa Chiiala lakkot tiit sen ih raanghan ah amah. ² Sen loong ah ih jat ehan rangnak mina ang tokdoh, tekman tongmih rang ah soom anno maama thungthung ih moong reer-aang katan. ³ Sen loong asuh arah baat rumhala o bah uh Rangte Chiiala ih panha, erah mina ih mabah uh emah taliika ang ah. "Jisu etek toom e ah" nyia Esa Chiiala ih lapanka bah ah o eh uh "Jisu ajuuba Teesu" ngeh ih tadong jengka ang ah.

⁴ Esa Chiiala lakkot ah phoosiit tah angka, erabah uh Chiiala abah phoosiit. ⁵ Mootkaat pakna ah phoosiit tah angka, erabah uh Teesu wasiit mootkaat kala. ⁶ Mootkaat pakna jen mokala ah phoosiit tah angka, enoonthong erarah Rangte ih erah mootkaat ah jen pakna suh jatthuk ha. ⁷ Mirep suh ese ang raangtaan ih ma lam nawa ih ang abah uh Chiiala warep damdi roong tongla. ⁸ Mina wasiit suh tiitkhaap baat suh Chiiala ih mongtham ese koha, eno erarah Chiiala ih wahoh suh mongtham tiit jen baat thuk ha. ⁹ Chiiala esiit ih wasiit suh rapne mi laalomjih koha, wahoh suh ah khoisat jen deesiit theng chaan koha. ¹⁰ Chiiala ih wasiit suh mih paatjaajih jen noisok suh chaan koha; wahoh suh Rangte tiit jen baatjih lakkot ah koha; eno mararah asuh ah tiimjaat Chiiala nawa ra hala, erah jen dan jatthuk ha. Mina wasiit suh lajatjih jengjeng thukla, eno wahoh suh langla erah tiim suh liiha ngeh ih mi toombaathuk ha. ¹¹ Enoonthong Chiiala esiit ih erah loong ah

mokala; heh ih mamah thunha, wasiit wasiit mina suh jihoh jihoh lakkot koha.

Sakpuh essit ni hephaak hetaang hantek

¹² Kristo ah sakpuh esiit likhiik, erah di hephaak hetaang hantek je ah; hephaak hetaang jihoh jihoh nawa roop abah uh, hesakpuh ah esiit. ¹³ Erah likhiikkhiik ih, seng loongtang, Jehudi angkoji adoleh Ranglajatte angkoji, dah angkoji adoleh maama pongwan angkoji, Chiiala phoosiit ih juutem thuk tahe eno Chiiala esiit jok thuk hali.

¹⁴ Sakpuh ah hephaak hetaang esiit nawa ih luulu tahoonga, enoothong erah di hephaak hetaang hantek roopla. ¹⁵ Lah ih mok li ah, “Ngah lak tah angkang, erah raangtaan ih ngah sakpuh damdoh taroong roopkang,” taatli abah uh sakpuh nawa jihoh tami hoonka. ¹⁶ Eno na rah ih mokli ah, “Ngah mik tah angkang, erah thoidi ngah sakpuh raangtaan tah angkang,” erabah uh sakpuh nawa ehoh tami ang thukka. ¹⁷ Sakpuh thoontang mik mok ang thengta bah, mamah mi chaat ah? Adoleh na luulu mok angta bah, mamah mi choting ah? ¹⁸ Enoothong, jihoh jihoh hephaak hetaang loong ah Rangte ih hethung hoon hoon ih marah doh angheng ah erah di donghoonta. ¹⁹ Hephaak hetaang esiit luulu mok angta bah mabah uh hesakpuh tami ang thengta! ²⁰ Erah thoidi, hephaak hetaang hantek ih ang kano, sakphu esiit ih hoonla.

²¹ Mik ih lak suh mabah uh tajen liika, “Ngah ih an tajamra!” Adoleh khoh ih lah suh tami

liika, “Ngah ih an tajamra!” ²² Erah khodi, hephaak hetaang marah ehinthoon liihi mudoh sakpuh ah tami angka; ²³ eno hephaak hetaang marah ehinthoon liihi erah ah ehan sokboi theng ih hoonla; adoleh marah sok suh lajaaseeka erah ah ehan choomhoon theng ih hoonla, ²⁴ marah hephaak hetaang jaaseethoon ah erah ba choomhoon theng tah angka. Rangte heh teeteewah ih hephaak hetaang loong ah loongtang esiit ih esiit sokboimui suh maradoh angheng ah erah di hoonta. ²⁵ Erah raangtaan ih hesakpuh adi tiim uh tadanka, erah nang ebah hephaak hetaang loongtang esiit raangtaan ih mokala. ²⁶ Hesakpuh dowa hephaak esiit mok sat abah, hephaak hetaang ehoh loong ah uh esat e ah; hephaak esiit ah egu ih abah, hephaak hetaang ehoh loong ah roong tenroon eh ah.

²⁷ Sen loong ah Kristo sakpuh, nyia sen loong ah esiit esiit hephaak hetaang. ²⁸ Chaas ni Rangte ih herit herit ih thiinha: Jakthoon ah heh kaamwah loong ah, ritnyi adi khawah loong ah, ritjom adi nyootte loong ah, erah lih adi epaatjaajih jen reete loong ah, erah lih adi khoisatte jen deesiit theng chaan koha loong ah adoleh mih jen chosok ha loong ah adoleh dalam jen phansiitte loong ah adoleh jengkhaap lajatjih jeng jengte loong ah. ²⁹ Neng loong thoontang kamwah tah angka adoleh khawah loong adoleh nyootte loong totoh tah angka. Epaatja theng jen re suh chaan thoontang suh takoka ³⁰ adoleh khoisat jen deesiit suh, lajatjih

jeng mi jeng suh, adoleh erah tiim suh liiha erah mi toombaatte tah angka. ³¹ Erah raangtaan ih, sen ih elongtoon lakkot loong ah chosuh samthun an.

Erabah uh, eseethoon, abah arah lampo ah.

13

Minchan

¹ Ngah mina jeng akong nyia rangsah loong jeng taat miiheng ang bah uh, nga ten nah minchan ah lajeeka bah, nga jengkhaap ah nyaam rengtom arah adoleh koonta rengbot likhiik ba ang ah. ² Nga tiit baat nawa ih mithung jen lektheng ranglakkot taatje abah uh; husah tiit jen jathheng mongtham je abah uh; kong akaan jen nuudat theng laalom ah taatje abah uh— nga jiinnah minchan ah lajeeka bah ngah tiim uh tah angkang. ³ Nga nyamka thoontang changthih noodek suh taatkoh ang bah uh, nyia nga teewah sakphu ah we nah taat khaam* thuk ang bah uh—nga jiinnah minchan ah lajeeka bah, nga raang ih taseeka angka.

⁴ Minchan ah enaan nyia tenthet; miksuh adoleh siikhaam adoleh khuupook tah angka; ⁵ minchan ah lajak dangjang tah angka adoleh nyamnyook tah angka adoleh mih ih thichojih tah angka; moongre thetre uh mong ni tathiinka; ⁶ minchan ah ethih asuh tanookka, amiisak tiit

---

13:2 13:2 Mat 17:20; 21:21; Mk 11:23 * **13:3** 13:3 khaam thuk ang bah uh; mararah le ni liihakhuupook esuh.

asuh roonla. ⁷ Minchan ih mabah uh tathiin-haatka; nyia heh tuumaang, laalom, nyia enaan ah mabah uh tamaka ang ah.

⁸ Minchan ah roitang raang. Tenroon thuk theng tiitkhaap loong ah pootsiit raangtaan; lajatjih jeng miijeng lakkot taatje abah uh erah ethoon ih ah; mongtham ah taatje abah uh emat ih ah. ⁹ Tiimnge liidi mongtham nyia tenroonjih tiitkhaap lakkot kohali abah pootsiit raangtaan; ¹⁰ enoothong jirep ah epunthoon angtaano, pootsiit raangtaan angta rah emat ih ah.

¹¹ Nga noodek doh, ngaajeng ngaakong, nga tenthun loong ah noodek likhiik angta; amadi mihak eh hoon lang, noodek likhiik ngah takah angkang. ¹² Amadi tup hi ah langla samsok adoleh theeri ni laaphaang moonheek heek ih seng laaphaang sok erah likhiik; lidoh bah seng mik ih samkhikhih ih sokmui ih likhiikkhiik ih ang ah. Amadi tiim jat hang erabah amasah ba jat hang; eno lidoh bah sekjat ih wan ang—Rangte ih nga jat halang likhiik ah.

¹³ Amadi arah ejom ah tongla: Tuumaang, laalom nyia minchan; arah tung dow a elong thoon ah minchan ah rakla.

14

Chiiala nawa ranglakkot

¹ Erah raangtaan ih sen loong ah ih minchan lam ah jam an. Senten senmong ah chiiala nawa thaangmuh ranglakkot ah samthun an, ehan ah Rangte tiitwaan miibaat theng lakkot ah jam an.

² O mina lajatjih jeng dongjengla erah mihoh

damdi tawaanka Rangte damdi waanla, tiimnge liidi erah jeng ah o ih uh tajatka. Erah jeng rumla abah Chiiala chaanphaan nawa ih husah tiit ah waanla. ³ Enoothong o ih Rangte tiitwaan baat ha erah miloong ah damdi roongwaan ano chosok jengkhaap, chaankot jengkhaap, nyi hu-udiip jengkhaap ah jengla. ⁴ O lajatjih jengkhaap ah dongjengla erabah neng raang raangtaan ih jengla, enoothong o ih Rangte tiitkhaap baat ha erabah chaaste loongtang raangtaan.

⁵ Ngah ih sen loong ah lajatjih jeng ah ba lasah jeng rumta ngeh ih li rumhala; enoothong Rangte tiitwaan miibaat ranglakkot ah ehan ba lasah chorumta ngeh ih li rumhala. Tiimnge liidi o ih Rangte tiitwaan baat ha rah lajatjih jeng dongjeng la nang ih elong—lajatjih jeng ah tiimjih suh liiha ngeh ih mi toombaatte lajeeka bah, erah chaas raangtaan ih tiimju tah angka. ⁶ Erah raangtaan ih joon awaan loong, mabah sen taangnah wanghang adoh, lajatjih jeng taat dongjeng ang bah uh sen ih tiimjih choh an? Erah tiimjih suh liiha ngeh ih Rangte taangnawa sen suh lami wuubaat rumra bah sen raang ih tiimju tah angka.

⁷ Thom asaam loong ah jengthaak suh taat samthun thaak ih, phuuliilaang angkoja adoleh changding angkoja—herengtom ah ladan tomka bah mamah ih danjat an? ⁸ Adoleh raamui luirongmot ah lanchaataka bah raamui kaat suh o ih ma khookham ah? ⁹ Erah likhiik, an tiitkhaap ena ena ih jenglu ah phanjangjang lajengko bah o ih ma jat ah? An jeng ah pongwut nah ba mah ah! ¹⁰ Mongrep ni jeng ah ehoh

ehoh, erabah uh jengkhaap ah hesot hemat pan jengla. ¹¹ Enoothong erah jengla ah ngah ih lajat kangbah, erah jengkhaap jengte loong raangtaan eh dookdate ang ah eno neng loong ah nga raang ih dookdate ang ah. ¹² An Chiiala lakkot asuh ramlu bah, thoontang nang ih ehanthoon ah chaas hakthuk theng mootkaat ah jaatjaat moh suh thuntheng.

¹³ Erah raangtaan ih o mina lajatjih jeng ah jengla, erah ranglakkot jengkhaap ah mi phanbaat suh rangsoom theng. ¹⁴ Emah rang mok soom ang bah, chiiala ni ngah ih rangsoom hang, enoothong nga thung ah erah di tajeeka. ¹⁵ Emah ang abah, Ngah ih tiim etheng ah? Ngah ih chiiala nawa ih rangsoom theng, enoothong nga thung nawa ih nep rangsoom theng, erah damdoh ngah chiiala nawa ih nep boong theng nyia nga thung atak nawa ih nep boong ang . ¹⁶ Rangte suh chiiala nawa ih luulu ih lakookmi li ubah, an rangsoom doh nokbaang loong ah ih "Amen" ngeh ih mamah mi li ah? ¹⁷ Rangte suh lakookmi rangsoom hu ah ese taat ang abah uh, mina wahoh raang ih ese tamok angka.

¹⁸ Ngah sen loong nang ih lajatjih jeng ehan jeng thoidi Rangte suh lakookmi lihang. ¹⁹ Enoothong haajaat haajaat lajatjih jeng ah jeng nang ih chaas nah khorongngot ih doh, mih suh nyootsoot doh khaap bangnga taan mih ih samjat theng jeng ah jeng ang.

²⁰ Nga joonte loong, sen tenthun nah noodek likhiik lah ang theng; ethih nah ba noodek ang

theng, enootherong sen tenthun nabah mihak ang
 theng. ²¹ Rangteele ni amah raangha,
 “Mina loong lajatjih jeng jengla jun ih
     nga mina loong damdoh roongwaan ang,
     Teesu ih liiha.

Mideek mikaan tuikhoi lam ih ngah roongwaan
 ang,
 erabah uh nga mina loong ih nga jeng ah
 laboichaatte ang rumla.”

²² Erah raangtaan ih, lajatjih jeng mijeng suh
 thaangmuh lakkot ah lahanpiite suh noisok ha,
 hanpiite loong raang ih tah angka, enootherong
 Rangte tiitkhaap miibaat suh ranglakkot ah
 langla hanpiite loong raang ih, lahanpiite loong
 raang ih tah angka.

²³ Jengthaak asuh, chaas mina thoontang lom-
 tong ano, lajatjih jeng dongjeng rum abah—
 adoleh lahanpiite mina loong ih japtup abah
 emok angla ngeh ih tatam thunka? ²⁴ Enootherong
 lahanpiite loong dongkhoom ha adoh Rangte ti-
 itkhaap baat abah, erah chaat ano neng rangdah
 tiit ah samthun ih ah. Erah japchaat rumha
 rah ih neng neng dande ah, ²⁵ husah ni thun
 rumha rah wuusa nah dongjeng ah, eno Rangte
 ah soomtu rum ano neng rangdah ah ethang et
 rum ah, “Rangte ah amiisak amadi sen damdi!”

Chaas ni khoronggot

²⁶ Nga joonte loong, arah loong asuh li-
 ihang. Maatokdoh sen rangsoom khoontong
 andoh, mararah doh rangsoom seehoonte eje
 ang theng, mararah ih Rangte tiit dongbaat

theng, mararah ih nyootsoot etheng, rukho ah ih lajatjih jengkhaap nawa ih jengte ang theng, rukho ah ih lajatjih jeng adi tiimjih liiha erah huk jangbaat kotte ang theng. Jirep ah chaas raangtaan ih ese angheng toom ang ah. ²⁷ O bah uh lajatjih jengjeng adoh, eradoh wanyi wajom jeng theng, wasiit lidoh wasiit jeng theng, eno wasiit ah ih erah tiimjih suh liiha ah toombaate theng. ²⁸ Enoothong erah doh tiimsuh liiha rah toombaate lajeeka bah, lajatjih jeng jengte ah lakah hoopti theng eno heh teeteewah nyi Rangte luulu damdoh roongwaan theng. ²⁹ Wanyi wajom ih Rangte tiitkhaap baat adoh, wahoh loong ah ih erah baat ha rah danchaat etheng. ³⁰ Enoothong erah khoontong adoh o suh bah uh Rangte tiitwuukaat hala bah, wasiit jengte warah ih ejeng ah toihaat etheng. ³¹ Warep ih nyootsoot suh nyia chaankot jengkhaap jeng subah, sen loong ah ih wasiit lidoh wasiit ih Rangte tiitkhaap jen baat eh an. ³² Rangte tiitkhaap baat suh ranglakkot ah langla tiitbaate lathong nah ang theng, ³³ tiimnge liidoh Rangte ih kaphak kalak tah anghuk ri erah nang ebah phanjangjang nyi semroongroong anghuk suh liiha.

Erah raangtaan ih chaas rep nawa Rangte mina loong, ³⁴ minuh loong ah erah lomtong tokdoh susu ih tongtheng. Jehudi Hootthe ni liiha, neng loong ah lajeng theng ngeh ah; neng loong ah tiitkhoh paante lah ang theng. ³⁵ Minuh loong ah ih tiim atim jat suh li abah neng sawah suh nok nah chengtheng. Chaas nah lomtong adoh minuh jeng ah rakrek ejih.

³⁶ Adoleh Rangte jengkhaap ah an taangnawa tam ra taha? Adoleh erah jengkhaap ah kaat suh an luulu tam ah? ³⁷ O ih bah uh heh ah Rangte ruurang baatte ih toom taat liithaak ah adoleh chiiala ranglakkot ah heh suh je ah ngeh ih toom thun thaak ah, heh ih arah dokthun jaatjaat etheng, ngah ih sen suh raang koh rumhala ah Teesu jengdang ngeh ah. ³⁸ Heh ih arah tiit ah laboichaatka bah, sen ih uh heh tiit ah laboichaat theng.

³⁹ Joonte loong, erah raangtaan ih, senten senmong ah Rangte tiitkhaap baattaan nah koh an, enoothong lajatjih jeng jengte loong ah nak haam an. ⁴⁰ Enoothong jirep ah phanjangjang nyia seklilih lam ih jaatjaat ih re theng ang ah.

15

Kristo ngaaksaat tiit

¹ Joonte loong, amadi sen loong asuh ngah ih nyootsoot rum taha Ruurang Ese tiit ah dopbaat rumhala, erah sen loong ah ih ekap etan, nyia sen loong ah erah tuumaang adi tonglan. ² Ngah ih tiitkhaap nyootsoot rum taha langla ruurang ese tiit. Erah doh sen kamkam ih laalom an bah sen loong ah epui e an—erah lah angka bah sen hanpi ah thaangmuh nah ang ah.

³ Ngah ih chochaat tang ah sen suh deenbaat rum taha, erah langla thoontang nang ih ju elong: Kristo ah seng rangdah raangtaan ih tiita, erah Rangteele ni uh li eha; ⁴ heh langla beng ano sa jom lidi we ngaaksaatta,

Rangteele ni emah uh li eha; ⁵ heh teewah Pitar reeni dong ano heh kaamwah asiwanyi reeni uh dongkhoom eta. ⁶ Erah lih adi he-liphante cha bangnga nang ih ehan taang ni Dotdi dongkhoomta, ehanko loong ah amadi uh ething, marah marah ba tiita. ⁷ Erah lih adi Jisu Jeems reeni dongkhoomta, erah lilih kaamwah wahoh loong reeni dongta.

⁸ Lithoon ni nga reeni uh heh dong ih taha—tup maangchang di tup arah mina likhiik dongko laang ang ang bah uh nga reeni dongkhoom eh taha.* ⁹ Tiimnge liidi, kaamwah loongtang nang ih ngah ehinthoon—ngah kaamwah li theethe uh tah ang kokang, Rangte Chaas ah uh ngah ih thet haat kotang. ¹⁰ Enoothong amadi anglang ah Rangte minchan di, eno minchan erah kotahang ah thaangmuh tah angka. Erah tokkhoh di, kaamwah wahoh loong nang ih ngah ehan mokalang, amiidi bah nga reelang ngeh ih tah angka, enoothong nga damdi Rangte wakmukah hala. ¹¹ Erah raangtaan ih, ngah ih nyootsoot rum koja oh adoleh neng ih nyootsoot kojan oh, erah seng ih nyootsoot hi ah, erah sen ih hanpi ehan.

Seng ngaaksaat tiit

¹² Amadi, seng ih Kristo tek nawa ngaaksaat tiitkhaap ah baat hi, eno sen mararah ih tek nawa ngaaksaat ano tami ngaakthingka ngeh ih mamah mi li han? ¹³ Erah thunhan ah amiimi

---

15:5 15:5 Luk 24:34; Mat 28:16,17; Mk 16:14; Luk 24:36; Jn 20:19   **15:8** 15:8 Esm 9:3-6   * **15:8** 15:8 tup rangwu maangchangadoleh marah tup rangwu maangdi tup ha.

mok ang abah, Kristo ah ngaaksaat muh; ¹⁴ eno Kristo ah tek nawa lamok ngaaksaatta bah seng ih tiim esuh ma nyootsoot ih nyia sen ih uh tiim esuh ma hanpi an. ¹⁵ Erah nang ih ethih thoon ah langla, seng ih Rangte tiit ah tiit hu baat hi, tiimnge liidi Kristo ah tek nawa ngaaksaat eta liihi—enoonthong tek nawa tangaak thingka liiha ah ami mok ang abah, Kristo uh tek nawa talaang ngaak saatsiit theng taaja. ¹⁶ Tiimnge liidi tek nawa langaaksaatka bah, Kristo uh talaang ngaaksaat taaja. ¹⁷ Eno Kristo ah langaaksaatta bah, sen laalom ah uh thaangmuh eno amadi uh sen rangdah ni malan. ¹⁸ Emah uh lang ela Kristo mendi tekte loong ah emat ela. ¹⁹ Kristo suh laalomli roidong ah amah doh raangtaan luulu se abah nyia liwang raangtaan ih lakah bootjeeka† bah, arah mongrep adoh o nang ih ehan ah minmui keechan ah seng ang ih.

²⁰ Enoonthong amiisak tiit ah langla Kristo ah tek nawa ngaaksaat eta, eno jen tek ete loong ah raangtaan ih ngaaksaat ejih ih hoonla. ²¹ Tiimnge liidi etek ah mina wasiit thoilam di thok taha, erah likhiikkhiik ngaaksaat ah uh wasiit thoilam di thok hala. ²² Mina loongtang Adam jun ih tiila, erah likhiikkhiik loongtang Kristo jun ih ngaakthing ah. ²³ Enoonthong wareprep ah phanjangjang ih ngaak saatsiit ah: Jaakhothoon ah Kristo; heh ngaakraak tokdoh langla, heh mina loong ah. ²⁴ Erah lih adoh

---

† **15:19** 15:19 Kristo suh laalomli roidong ah amah doh raangtaan luulu se abah nyia liwang raangtaan lakah bootjeekaadolehAmah dow a roidong asuh Kristo suh laalomli bah.

ethoon saapoot ah thok ha, Kristo ih chiiala damdi pan rumha loong ah jen ah, ngoong awang loong ah, eno jaatrep chaan ah jen ano, Rangte Hasong ah Hewah suh koh ah. ²⁵ Tiimnge liidi Rangte ih piiara loong ah jen ano heh lakhui nah maang thiinhiin Kristo ih jaatjaat pan ah. ²⁶ Lithoon doh jentheng piiara ah etek ah ang ah. ²⁷ Tiimnge liidi Rangteele ni liiha, “Rangte ih jirep ah heh lakhui nah thiin ah.” Aradi saachamcham tiit ah langla “jirep” liiha di Rangte ih Kristo lakhui ni thiinha asuh liiha heh teewah tawak rookweka. ²⁸ Enoothong jirep ah Kristo ih pan phiino, heh Sah, heh teewah ah Rangte lathong ni thiinha, o ih jirep ah heh lakhui ni thiinha; eno jirep ah Rangte ih pan ah.

²⁹ Amadi, etekte suh juutem rumha ah mamah ang ah? Neng ah tiim ah chosuh laalom rum ah? Mararah ih liiha, tek nawa tah ngaak saatka, erah ami mok ang abah, erah mina loong ah etek esuh tiimnge ih temrum la? ³⁰ Eno Seng loong ah saapoot rookwet seng roidong ah choophaanphaan lam adi tiimnge khoom ih? ³¹ Nga joonte loong ngah bah saarookwet etek elang! Seng roidong di, seng Teesu Jisu Kristo damdi roop eno ngah sen suh khuupook angno, arah jenglang. ³² Ngah Ephesas nah “woma siiawi” likhiik ih hansi raangtaan ih muitang bah, ngah ih tiim ma choh ang? Enoothong, erah jeng rumla ah likhiik, tek mang ah lah ngaakthingka bah, “Seng loong ah ih jok phaksah laang eji, rangkhah baleh etek eh ih?”

³³ Nakmok ngak an. "Lajak damdi joon adi lajak ih hoon ah tih." ³⁴ Sen thung ngaaksek e anno rangdah jih ah nakkah re an. Ngah ih sen loong asuh rakmu riike ih li rumhala mararah ih Rangte tajatkan.

Sakpuh ngaaksaat

³⁵ Mararah ih chengha, "Tekmang ah mamah mi ngaakthing ah? Neng sakphu ah tiimjaat ang ah? ³⁶ Mamah ngakthak lan! Sen ih hejih ah hah ni bengkaat andi, haapphook esuh jihak ah raangtek ela. ³⁷ Eno erah ki han ah langla hejih huuta, raan angkoja oh, tiim angkoja oh, hakchoi tah angka liwang nah ba hebang ih hoon hak ah. ³⁸ Rangte ih heh raang ah heh thungthung ih hebang ih hoonthukla; hejih asuh hethaak hemaak hakthukla.

³⁹ Eno siianyah ething loong si ah phoosiit tah angka; mina si aba phoosiit ang ah, luimaan si mama, woh si mama eno nyah si ah mama.

⁴⁰ Eno rang ni tongte nyia hah ni tongte uh eje; rang dowah loong ah nyia hah ni tongte loong jaase maama angla. ⁴¹ Rangsa ah mama ih jaaseela, laphui ah mama ih jaaseela, eno ritsih jaase ah mama; ritsih jaase botseh mama mama ih angla.

⁴² Etek nawa ngaakthing ja emamah ang ah. Hesakpuh benghi ah echaam jaat; enoothong ngaaksaat ela abah lachaam jaat nyia mabah uh lathoonte. ⁴³ Beng ih adi jootthipakhah nyia larook lata; ngaaksaat ih adoba, jaase nyia hechaan pan ang ah. ⁴⁴ Ebeng ehi adi langla, seng sakpuh; ngaaksaat ih taano, erah sakphu

ah chiiala ih hoonla. Hebanlam ih sakphu jeetaano chiiala sakphu uh eje ang ah. ⁴⁵ Rangteele ni liiha, “Phangdong eta mina, Adam ah ething ih dong thukta”; enoothong lithoon dowa Adam ah langla ething Chiiala ih dongta. ⁴⁶ Chiiala ah phangkhoh tara taha, sakpuh ah phangkhoh dongta, erah lini ba chiiala ah ra taha. ⁴⁷ Phangkhoh dowa Adam ah, paak nawa donghoonta ah hah nawa angta; erah lih dowa Adam ah rang nawa angta. ⁴⁸ Arah hah dowa mina loong ah langla paak nawa donghoonta ah likhiik; eno rang dowa loong ah langla rang nawa ra taha ah likhiik. ⁴⁹ Seng loong ah paak nawa donghoonta mina likhiik angphiino, erah likhiikkhiik rang dowa Mih likhiik‡ ih hoon ih.

⁵⁰ Joonte loong, ngah ih lihang abah, hansi nyia sih nawa dong hoonha ah Rang nah tami wangka, adoleh hebanlam ih tekjaat ah latekjaat tami hoonka.

⁵¹ Husah ni amiisak tiit ah boichaata an: Seng loong ah thoontang tatiike ang ah, enoothong lithoon doh saam rengtom adoh, seng loong ah siak mikkhoijap doh lek ih. ⁵² Tiimnge liidi saam rengtom adoh, etekte loong ah mabah uh lakah we ngaaktek suh saat ah, eno seng loongtang elek eh ih. ⁵³ Tiimnge liidi etekjaat tiimjih ah erah latekjaat ih hoon jaatjaat etheng; marah tekjih ah erah latekjih ih lektheng. ⁵⁴ Erah raangtaan ih emah ih ang adoh, nyia etekjih ah latekjih ih hoon adoh, Rangteele ni raangha ah amiisak ih

---

15:45 15:45 Rangph 2:7 ‡ **15:49** 15:49likhiik ang ih; mararah ni erah likhiik angheng raangha **15:54** 15:54 Isa 25:8

ang ah: “Etek ah jen eta, ejen ejih ah lang ih haatta!”

⁵⁵ Etek, an ih mani jen hu?

Etek, an ih jentheng chaan aphaan ah mani ah?”

⁵⁶ Chamnaang ih thuk suh etek ih chaan aphaan ah rangdah nawa choha, eno rangdah ih chaan aphaan ah Hootthe nawa choha. ⁵⁷ Enoothong Rangte suh lakookmi liihi heh ih seng loong asuh ejen etheng ah Jisu Kristo jun ih kohali!

⁵⁸ Erah raangtaan ih joonte loong, rongkopkop ih moka ih. Teesu raangtaan saarookwet ih mokah roh eh an, sen ih jat ehan Teesu raangtaan ih mokali ah tiim uh thaangmuh tah angka.

16

Changthih kristaan loong raang ih ngun lomse

¹ Amadi, Judia dowi Rangte mina loong suh ngun khoonse tiit raanghan ah langla amah. Galatia chaaste suh baattang ah likhiik emamah ih re an. ² Naangtongsa rookwet sen loong ah ih ngun niik han dowi, amasasah lomse anno khoonthiin theng, eno ngah wanghang adoh ngun lomse jih tah angka ang ah. ³ Nga thok lidoh, sen ih danje han loong asuh menjat hoonmui suh le raangkoh ang, eno Jerusalem nah sen lakmak ah huikaat thuk ang. ⁴ Ngah kaat etheng mok ang abah, neng loong ah nga damdoh jen kaat eh rumha.

Pool kaankoong

⁵ Sen loong taangnah Mesidonia nah kaat lidoh raahang—tiimnge liidoh ngah Mesidonia lam ih kaat theng. ⁶ Ngah sen damdoh rekam mok roongtong ehang, hahook jangtang uh mok-tong e ang, eno manah kah ang bah uh sen ih jen chosok ehe. ⁷ Daankhoom luulu lah anghang ih sen tup suh ehan ramlang; Teesu ih tongthuk hang bah, sen damdoh rekamdook roongtong suh tuumaang lang.

⁸ Pentikos rangwu maang thokthok ngah Ephesus nah tong ang. ⁹ Ani nga miksuhte rapne ih je abah uh, mootse kaatse elong jen re suh saapootse je ah.

¹⁰ Timothi sen lamko ih raaha bah, sengdung nah heh bantho jih toom ang ah, tiimnge liidi heh uh nga likhiik Teesu mootkaatte ¹¹ Wasiit taan ih uh heh lathaangju theng, erah nang ebah nga reenah semroongroong ih jen thokkhoom suh heh lamkhoom doh chosokroh ih an; tiimnge liidi hanpiite loong damdoh wakngaak raaha ngeh ih bansok ang.

¹² Amadi, seng phono Apollos suh hanpiite loong damdoh sen taangnah dongkhoom laat-baat hang, enoonthong heh amadi tuk ih wang suh tanookka*. Erabah uh saapoot choh adoh toom wangha.

Jengthoon jengkhaap

16:5 16:5 Esm 19:21   **16:8** 16:8 Lew 23:15-21; Hodb 16:9-11

16:8 16:8,9: Esm 19:8-10   **16:10** 16:10 1Kr 4:17   * **16:12** 16:12 heh tajaajaat nookka; adoleh Rangte mongtham tajaajaat angka.

¹³ Motseng ih ban tong an, sen tuumaang nah rongtangtang ih tong an, lacho laphaan rongkopkop ang an. ¹⁴ Tiimjaat mokah anbah uh minchanmui damdoh mokah an.

¹⁵ Stephanas jaatang ah sen ih jat ehan; Akaia ni jakhothoon neng kristaan phanghoon rumta eno Rangte mina loong raangtaan ih mokah rumla. Joon awaan loong sen uh ¹⁶ erah likhiik mihak phokhoh liphan theng adoleh heh damdi mootkaatte loong liphan theng.

¹⁷ Stephanas, Photunatus nyi Akaikas loong wang suh ngah rapne ih roonlang, neng loong ah sen laje tokdi wang rum taha ¹⁸ eno ngah tenroon thuk rum tahang neng ih an tenroon thuk rum taho ah likhiik ah. Erah likhiik miloong ah edanjat etheng.

¹⁹ Asia nawa chaaste loong ah ih sen loong asuh jengseera halan; Akuila nyia Prisila erah damdi chaaste loong ah neng nok ni khoontong rum ano kristaan minchan jengseera halan. ²⁰ Hanpiite loongtang ih jense ra halan.

Wasiit ih wasiit suh semroongroong ih tong suh jengseera halan.

²¹ Arah Jengkhaapse Pool jiin nawa, nga lak ih raangmaat halang.

²² O ih Teesu lanookka—erah mina ah etam ejih ang ah!

Marana tha Seng Teesu raaho!

²³ Seng Teesu Jisu minchan ah an damdoh eje toom angha.

²⁴ Jisu Kristo mendi sen loong ah nga mong-nook.

Esa Leedap Ena Banlam
The New Testament in the Tutsa Naga language of
India: first Bible translation based on TEV (Good
News)

copyright © 2018 The Word for the World International

Language: Totcha (Naga, Tutsa)

Contributor: The Word for the World South Asia

The New Testament in Tutsa
published as

ESA LEEDAP
Ena Banlam

The Word For The World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 19 Apr 2023

0319255d-0e34-582b-b899-800e25ff50de